

Veranderingen in scholen als gevolg van onderwijstoezicht

M. Ehren
N. Shackleton

ORD, 13 juni 2014

www.ioe.ac.uk/lcll

• 24 april 2013, 10:28

Onderwijsinspectie: veel scholen verbeteren nauwelijks

TOEZICHT MOET BETER

Het basistoezicht op scholen en opleidingen moet verder omhoog om de kwaliteit van het onderwijs omhoog te halen, vindt de Inspectie:

"Gebeurt dat niet, dan worden leerlingen te weinig kansen geboden en zet de achteruitgang in internationale vergelijkingen door. De Nederlandse ambitie om tot de top van de kenniseconomieën te behoren wordt dan niet gehaald."

Inspecteur-generaal Annette Roeters heeft het over "heel erg weinig" excellerende leerlingen en scholen.

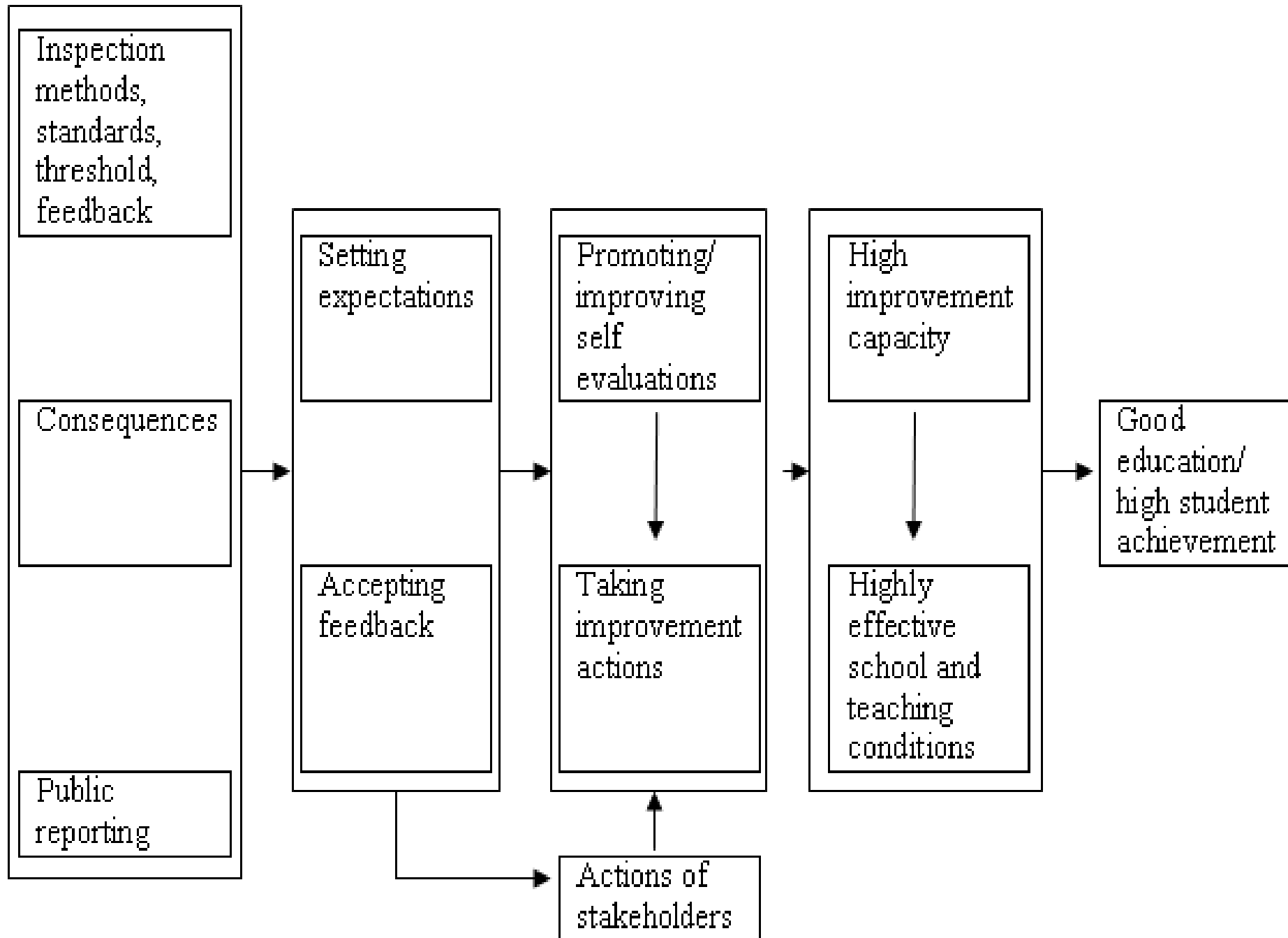
"Het aantal goed presterende leerlingen lijkt zelfs af te nemen de laatste jaren."

Onderzoeksvragen

- Effecten en neveneffecten: PO versus VO; docenten versus schoolleiders
- Veranderingen als gevolg van het inspectiebezoek
- Intermediaire mechanismen van effect/neveneffect

Methode

- Vergelijkend onderzoek met 6 Europese landen: Nederland, Engeland, Oostenrijk, Ierland, Tsjechië, Zweden
- Jaarlijkse vragenlijst aan schoolleiders in PO en VO in (sept-nov) 2011, 2012 en 2013 en aanvullende datacollectie
- Theoretisch kader gebaseerd op programmatheorie
- Cross-sectional analyses: descriptives, t-tests, ANOVA
- Change across 3 years HML (longitudinal path models, autoregressive modelling)

Respons

PO

	Scholen	Schoolleiders	Leerkrachten
Target sample	411	411	1233 (groep 3, 5, 8)
Jaar 1	96	73	140 (groep 3: 48; groep 5: 41; groep 8: 51)
Jaar 2	166	136	203 (groep 3: 70; groep 5: 66; groep 8: 67)
Jaar 3	117	76	123 (groep 3: 51; groep 5: 39; groep 8: 33)
Overlap	1 reactie: 148 2 reacties: 79 3 reacties: 24 Totaal aantal scholen: 251		

Respons

VO

	Scholen	Schoolleiders	Leerkrachten
Target sample	359	359	1436 (onderbouw, eindexamenjaar Aardrijkskunde en Nederlands)
Jaar 1	40	15	85 (onderbouw: 32; eindexamenjaar: 49)
Jaar 2	100	62	189 (onderbouw 2: 88; eindexamenjaar: 101)
Jaar 3	95	55	126 (onderbouw: 55; eindexamenjaar: 71)
Overlap	1 reactie: 113 2 reacties: 40 3 reacties: 16 Totaal aantal scholen: 161		

Resultaten: cross sectioneel

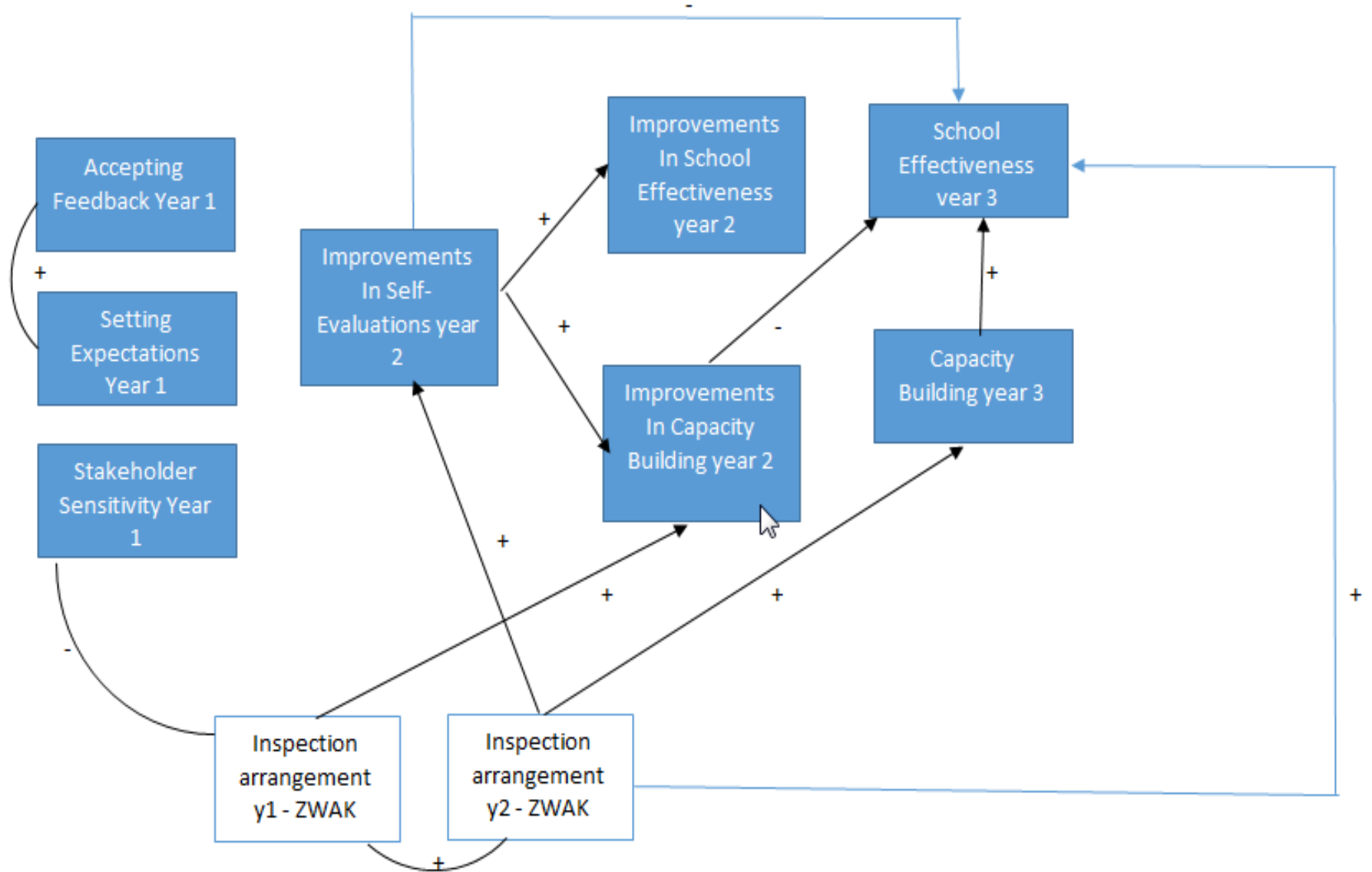
- Weinig neveneffecten
- Verschillen tussen schoolleiders (+ verandercapaciteit, neveneffecten) en leerkrachten (+ accepteren feedback, stakeholders), verschillen veranderen wanneer veranderingen in variabelen en relaties tussen variabelen worden geanalyseerd
- Verschillen tussen PO en VO (PO: + vrijwel alle variabelen; response rates? schaalgrootte?)

Resultaten: cross sectioneel

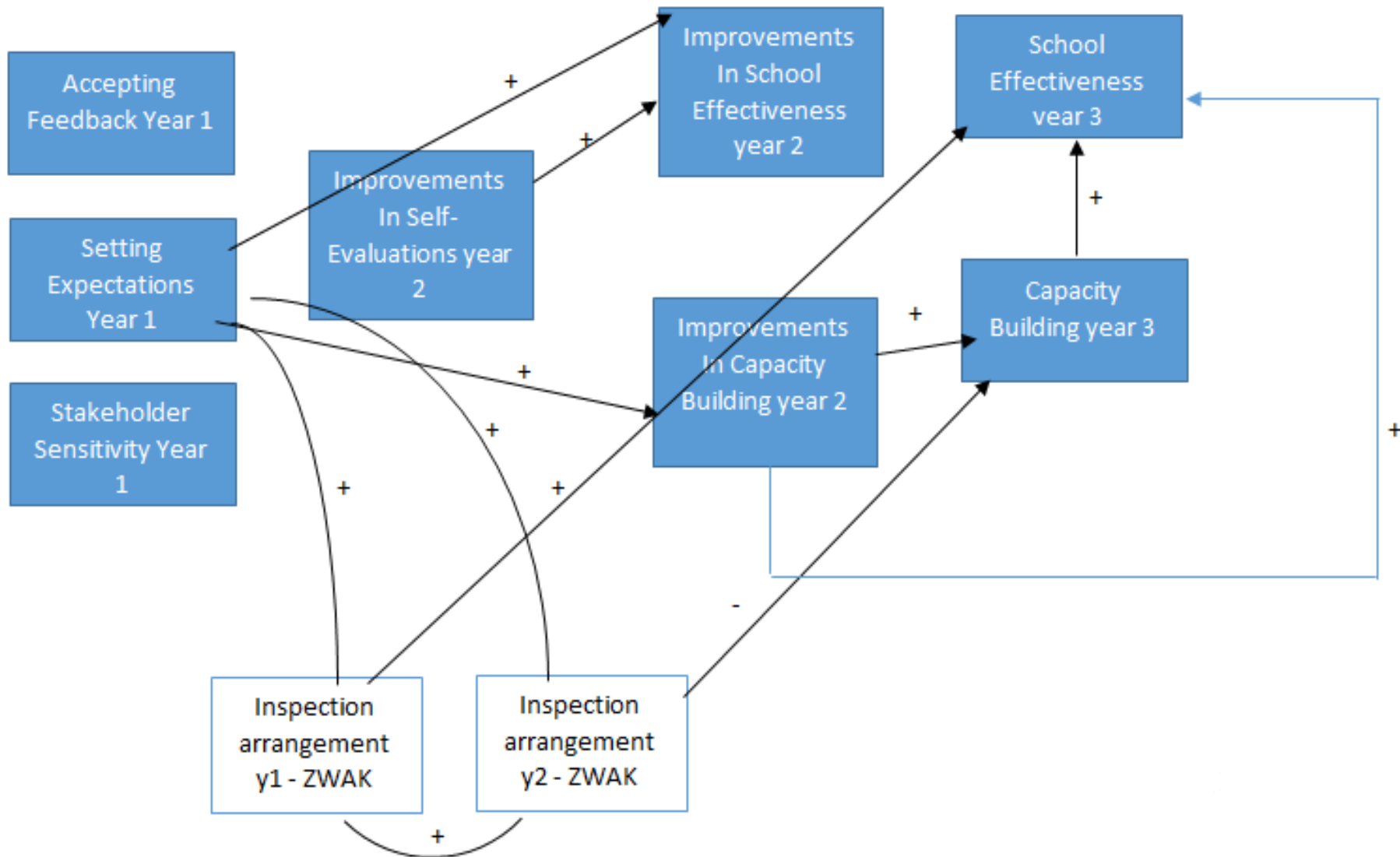
Verschillen bezochte en niet bezochte scholen:

- Bezochte scholen: + creëren van verwachtingen (alle 3 jaren), accepteren feedback (jaar 2), stakeholders (jaar 2), verbeteren zelf-evaluaties, verbetercapaciteit en schooleffectiviteit (jaar 2), neveneffecten (jaar 1 en 2)

Resultaten: Longitudinaal padmodel schoolleiders

Resultaten: Longitudinaal padmodel leerkrachten

Vergelijking longitudinale modellen

- Leerkrachten in (zeer) zwakke scholen: hogere scores voor creëren van verwachtingen als intermediair mechanisme (ivm schoolleiders)
- Accepteren feedback en stakeholders zijn geen intermediaire mechanismen voor verandering
- Centrale rol voor verbeteren van zelf-evaluaties
- Samenhang in verbetering van zelf-evaluaties, verandercapaciteit, schooleffectiviteit (behalve wanneer er *niet* wordt gecontroleerd voor inspectie-arrangement)

Verandering van scholen in verschillende risico-categorieën

- Geen consistente verschillen in reacties van scholen in basis versus (zeer) zwak arrangement
- Verschillen in veranderingen in scholen in basis versus (zeer) zwak arrangement (vb: afname in 'creëren van verwachtingen' in scholen in basis arrangement; toename acceptatie van feedback –zeer- zwakke scholen); echter geen consistent patroon

Voortgezet onderwijs: data uit VvV

Geen verschillen tussen scholen in basisarrangement en (zeer) zwakke scholen in veranderingen in gemiddelde cijfers school en centraal examen, behalve voor:

- Gemiddelde cijfer schoolexamen Nederlands VWO
- Gemiddelde cijfer centraal examen Nederlands HAVO

Voortgezet onderwijs: data uit VvV

Verschillen tussen scholen in basisarrangement en (zeer) zwakke scholen in:

- Leerling-tevredenheid
- Leerling-staf ratio
- Totaal aantal leerlingen

- Geen verschillen in ouder-tevredenheid, leerling-management ratio, leerling-leerkracht ratio, achtergrondkenmerken leerlingen, ziekteverzuim

Opening up the black box: impact is context-specifiek

- Verschillende effecten van toezicht, en causale ketens voor:
 - PO/VO,
 - schoolleiders/leerkrachten,
 - scholen in verschillende inspectie-categorieën
- Effecten veranderen als gevolg van veranderingen/verjaring van inspectiemodellen
- Beperkte impact op leerprestaties